

Voorstellen voor regeerakkoord 6 april 2017

1. Klimaatwet en Energieakkoord

Het toekomstige energiebeleid moet gestoeld zijn op ambitieuze doelen in lijn met het Parijs-akkoord. Het einddoel is een volledig hernieuwbare energievoorziening en 95 procent CO₂-reductie in 2050. De hoofddoelstelling voor vermindering van de CO₂-uitstoot moet worden vertaald naar nationale, bindende (tussen)doelen voor energiebesparing en duurzame energie, en moet worden vastgelegd in een Klimaatwet. De doelen worden verder uitgewerkt in een volgend Energieakkoord. De doelstellingen van het huidige Energieakkoord worden onverkort gerealiseerd.

Toelichting:

Energiebeleid gaat naast klimaat ook over betaalbaarheid, voorzieningszekerheid, onafhankelijkheid en economische kansen. Door te investeren in hernieuwbare energie en energiebesparing, kan Nederland lagere kosten realiseren en economische (export)kansen creëren voor onze bedrijven. Een Klimaatwet is nodig om de betrokken sectoren langjarige zekerheid en stabiliteit van het beleid te bieden. Die zijn cruciaal voor investeringen.

2. Vergroten aandeel hernieuwbare energie

De subsidies voor duurzame energie (SDE+ en ISDE) worden tenminste tot 2030 gecontinueerd, zodat alle technieken fors door kunnen groeien. Daarbij worden bijbehorende emissierechten uit de markt gehaald zodat deze subsidiering geen negatief effect heeft op de Europese CO₂-prijs. Daarnaast bepleit NVDE voortzetting van de succesvolle Wind op Zee aanpak met jaarlijkse tenders voor één à twee Gigawatt.

Toelichting:

De SDE+ heeft zich bewezen als succesvolle methode voor meer hernieuwbare energie tegen lagere kosten. Met duidelijkheid tot 2030 zetten we die lijn voort en kunnen marktpartijen zorgen voor verdere innovatie en lagere kosten. Wij streven naar jaarlijks een totaal van twee Gigawatt voor nieuwe windparken op zee met een minimum van één GW. Voor twee GW moeten alle randvoorwaarden op orde zijn, zoals de capaciteit op het net. Met deze nieuwe windparken op zee kunnen we tegen lage kosten alle energie leveren voor 3 à 4 miljoen huishoudens. Dit is ongeveer 10 procent van de totale energievoorziening in Nederland. Alle andere duurzame bronnen blijven dus hard nodig, zoals wind op land, duurzame biomassa, zon, bodemenergie en geothermie.

3. EU - ETS, Industrie en non-ETS

Nederland moet zich inzetten voor versterking van het EU-emissiehandelssysteem (ETS), zodat de prijs voor de uitstoot van CO₂ omhoog gaat. Dit kan door:

- 1) Europese aanscherping van de emissiehandel;
- 2) Opzetten van een 'coalition of the willing' met Noordwest-Europese landen om in regionaal verband aanscherping te starten;
- 3) Maken van afspraken met zware industrie over energiebesparing, duurzame warmte en andere CO₂-beperkende oplossingen;
- 4) Invoeren van een CO₂-prijs in Nederland voor non-ETS.

Toelichting:

Emissiehandel is een goed idee dat nu helaas in Nederland (nog) niet direct leidt tot investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparing. Daarom is extra actie nodig: met hoe meer landen hoe liever, maar we kunnen niet wachten op achterblijvers. Warmte voor de industrie veroorzaakt nu 19 procent van de CO₂-uitstoot in Nederland. Voor non-ETS sectoren (transport, gebouwen, landbouw, afval) bepleit NVDE invoering van CO₂-gebaseerde energiebelasting. Dit als onderdeel van een grotere belastinghervorming zoals dit bijvoorbeeld in Europa's koploper Zweden is gedaan.

4. Fiscale vergroening

De transitie kan alleen slagen als energiebesparing en duurzame warmte goedkoper worden dan het verwarmen met aardgas. Een hogere belasting op aardgas verkleint het concurrentienadeel van duurzame warmte en stimuleert energiebesparing. De belasting op aardgas moet per eenheid uitgestoten CO₂ gelijk zijn aan de energiebelasting op elektriciteit met een geleidelijke, jaarlijkse stijging (indicatie van € 0,05 / m³). De inkomsten worden gebruikt voor het verlagen van andere belastingen en bieden daarmee compensatie van het koopkrachtverlies.

Toelichting:

De CO₂-uitstoot van aardgas (voor de verwarming van huizen) is veel minder belast dan de CO₂-uitstoot van elektriciteit voor huishoudens. Hogere energiebelasting op aardgas trekt deze ongelijkheid recht en leidt tot minder CO₂-uitstoot: de business case van duurzame warmte en energiebesparing verbetert fors. Tegelijkertijd is het belangrijk om koopkrachteffecten eerlijk op te vangen binnen het belastingstelsel als geheel.

5. Kolencentrales

De norm voor CO₂-uitstoot van kolencentrales moet op gelijk niveau komen met de uitstoot van gascentrales. Hierdoor ontstaat een gelijk speelveld.

Toelichting:

Zelfs de modernste kolencentrales stoten nog tweemaal zoveel CO₂ uit als een gemiddelde gascentrale. De drie nieuwe kolencentrales kunnen per 1-1-2020 aanvullende maatregelen nemen om de CO₂-uitstoot te verlagen tot het niveau van moderne gascentrales. Als zij die kosten zelf dragen, ontstaat een gelijk speelveld tussen kolen- en gascentrales en zullen economische afwegingen bepalen welke centrales sluiten. Met de twee oudere centrales worden maatwerkoplossingen besproken over sluiting of ombouw in uiterlijk 2020.

6. Decentralisatie van het energiebeleid

NVDE pleit voor een lokale energiestrategie met afspraken tussen het Rijk en lokaal bestuur over de energievoorziening en energiebesparing. Deze lokale keuzes moeten bijdragen aan het halen van de landelijke energie- en klimaatdoelen.

Toelichting:

De energietransitie heeft grote impact op de ruimtelijke ordening en de directe leefomgeving van mensen. Via de Omgevingswet worden bevoegdheden van overheden gedecentraliseerd. Het is daarom van belang dat gemeenten, provincies en waterschappen een strategie ontwikkelen voor de energietransitie. De energietransitie moet prioriteit krijgen binnen de Omgevingswet. De systematiek voor het implementeren van deze lokale keuzes dient zo snel mogelijk te worden uitgewerkt binnen een volgend Energieakkoord.

7. Gebouwde omgeving aardgasvrij in 2035

In 2035 moet de gebouwde omgeving aardgasvrij zijn. De huidige aansluitplicht voor aardgas moet vervallen. Gemeenten krijgen de taak en bevoegdheden voor het maken van lokale plannen voor de transitie van aardgas naar duurzame warmte in combinatie met energiebesparing. Dit in samenspraak met onder andere bevolking, netbeheerders en (lokaal) bedrijfsleven.

Toelichting:

De gebouwde omgeving (woningen, gebouwen en tuinbouw) gebruikt ruim 30 procent van de totale energie in Nederland. Huishoudens verwarmen hun woning voor 96 procent met aardgas. Een CO₂-neutrale gebouwde omgeving levert dus een forse bijdrage aan de energietransitie. Tegelijkertijd zijn er goed geborgd lokaal maatwerk (energieplan) en bijbehorende financiële middelen nodig omdat er technisch en sociaal grote verschillen zijn tussen wijken. Draagvlak onder de bevolking is cruciaal.

8. Energiebesparing gebouwde omgeving

In 2030 moet een woning gemiddeld Energielabel A hebben, zo zegt het Energieakkoord. Als tussenstap bepleit NVDE een minimumnorm van Label C in 2023 bij mutatie in combinatie met een subsidie voor huiseigenaren.

Toelichting:

Energiebesparing maakt een woning comfortabeler en de investeringen hiertoe zijn rendabel. Toch is versnelling nodig. Huiseigenaren hebben een eigen verantwoordelijkheid en die wordt aangesproken met deze normering. Tegelijkertijd is draagvlak en een sociale vormgeving cruciaal. Met deze mix ontstaat er een competitieve markt met uiteindelijk lagere woonlasten en flinke groei van de werkgelegenheid in de bouw- en installatiesector.

9. Stimulering zonnestroom

Er komt een nieuwe regeling voor de stimulering van zonnestroom voor consumenten. Zij krijgen een vergoeding waarbij de terugverdientijd 7 jaar blijft, tenminste tot 2030. Dit stimuleert bewoners te investeren in zonnepanelen en draagt bij aan het draagvlak voor de energietransitie.

Toelichting:

Stroom die je zelf opwekt en gebruikt, blijft belastingvrij. Er komt een vergoeding voor stroom die je niet direct zelf gebruikt en aan het net levert. Deze vergoeding kan geleidelijk omlaag omdat zonnepanelen steeds goedkoper worden terwijl de terugverdientijd 7 jaar blijft. Dit stimuleert mensen om meer stroom zelf te gebruiken. De terugleververgoeding die leveranciers betalen, kan marktconform worden: met een hogere vergoeding op het moment dat stroom duur is. Zo blijven zonnepanelen even aantrekkelijk als nu en groeit de markt voor oplossingen die flexibiliteit in het energiesysteem vergroten.

10. Duurzaam vervoer

Op dit moment is de belasting op fossiele benzine en diesel lager dan op elektrisch laden. De concurrentiepositie van emissieloos vervoer wordt versterkt door vervuiling te beprizen. Tegelijkertijd komt er een norm waardoor nieuwe auto's per 2025 emissieloos moeten zijn. Een masterplan geeft de versnelling vorm met onder andere een landelijk dekkende laadinfrastructuur en stimulerende fiscale maatregelen rond het laden.

Toelichting:

Als Nederland haar koploperpositie wil behouden, dan moet er nu volop aandacht zijn voor duurzaam vervoer, laadinfra en slim laden. Zo waarborgen we ook de kennis en kunde die we hierop hebben en creëren we de mogelijkheid deze verder te verzilveren. Het genoemde versnellingsplan besteedt onder andere aandacht aan:

- 1) Creëren van een eerlijk speelveld tussen elektrisch laden en fossiel tanken: door invoering van een blijvend lage energiebelasting voor laadpalen en thuisladen die de milieuwinst van elektrisch rijden beloont en afschaffing van de dubbele btw-afdracht voor leaserijders bij thuisladen;
- 2) Stimuleren van voldoende slimme laadinfra in 2025, met uniforme aanbestedingen door gemeenten;
- 3) Stimuleren van innovatie en competitie die leidt tot betere dienstverlening, lagere prijzen en nieuwe diensten zoals plug-and-charge en car sharing.